

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Égész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérli czikkpek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

A fogarasi ménes kérdéséhez.

Azok az indokok, melyek gr. Festetics volt földmívelési minisztert a fogarasi állami ménes felosztásának elbírálására birtok, részben az erdélyi viszonyok nem ösmerésére, részben téves információra vezethetők vissza. Tagadhatlan tény, hogy a fogarasi ménes mint ilyen mit se jövedelmezett; ép oly kevésbé, mint a többi állami ménesek. Állami méneseknél tiszta jövedelemről szó sem lehet csak arról, hogy melyikben több vagy kevesebb a deficit.

Az állami méneseknek felállításánál nem is az volt a cél, hogy az államkincstárnak ezáltal egy jövedelemforrás nyitasson; indirect uton éri az államot haszon az országos lótenyésztés emelése által, mely az állami méneseknek köszönhető.

A fogarasi ménesnél a deficit még nagyobb mint a többinél; ez nem is lehet másképp, ily csekély létszám mellett.

Magán ménes ekkora állomány-nyal mutathat fel hasznát, de állami ménes, hol mindig nagy a régie, csak is nagy deficitet dolgozhat, a mi nagyon természetes, mivel ilyen csekély létszámmal a régió nem eléggé oszlik meg. A fogarasi ménes jelenlegi személyezete a mostani állományának három-négyszeresét is épen olyan jól elkezeltetné, és akkor az itt nevelt lovak darabja semmivel se kerülne többre mint Bábólnán vagy Mezőhegyesen.

Azt sem szabad számításban kívül hagyni, hogy a fogarasi kincstári birtok mint ilyen, jövedelmezőség tekintetében nem hasonlíthat össze a magyarországi ménes birtokokkal; ép oly kevésbé mint az erdélyi magánbirtokok a magyarországiakkal. Ez a kedvezőtlen arány a fogarasi és a magyarországi ménes birtokok közt épen úgy meg volna ménes nélkül is; tehát nem számítandó fel a ménes rovására; valamint az se, hogy a fogarasi gazdasági intézők, csak hogy nagyobb jövedelmet mutathassanak fel papíron, — aránytalanul magas árban számítanak fel mindent a ménesnek.

Egy másik fő kifogása gróf Festeticsnek Fogaras ellen az volt, hogy itt a lovak degenerálnak, elaprósodnak; ez nem áll. Tény ugyan, hogy jelenben a lipisszaiai Fogarason kisebbek az eredetiek, de ez elaprósodás nem a elima vagy takarmány befolyása következtében állott elő; megboldogult Kozma miniszteri tanácsos szándékosan törekedett egy kisded zömök faj előállítására; azokat a kanczákat, melyek bizonyos mértékben felül voltak, rendszeren kiseljeztvén. Lehet, hogy a lókupeczek előtt az apró lipissza, mint kevésbé értékesíthető, nem kedvelt; nekem volt alkalmam ezen lovakat kipróbálni, és mondhatom, hogy jószágokból mit se vesztek, és a nagy hippolog Kozma e téren is a helyes utat követte.

Fogarasnak geographiai fekvéséért magam se rajongok, mivel félre esik; és ha jobb és alkalmasabb helyet talál az állam, igen helyesen teszi, ha áthelyezi a ménest.

Ezek előre bocsátása után, áttérek az Erdélyi Gazdasági Egylet által Erdély lótenyésztőihez intézett kérdésekre.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy egy állami ménesnek az Erdélyi részben való fentartása ez országgrész lótenyésztésének felvirágoztatásához elkerülhetetlenül szükséges Erdély geographiai fekvése és specialis viszonyai folytán. Ezt nem kérünk kell, ezt jogosan megkövetelhetjük; és ez nem is köpezhetik kérdés tárgyát, a kérdés csak is az, hogy hol legyen ez a ménes?

Addig míg jobb is alkalmasabb helyet nem talál az állam a ménes számára, maradjon az egyelőre Fogarason. Biztos értesülésem van arról, hogy a

r. kath. Status hajlandó volna radnóthi uradalmát igen előnyös feltételek mellett hosszabb időre bérbe adni az államnak, és minden szükséges építkezést megtenni. Ezzel a legnehezebb kérdés, a dolog pénzügyi része meg volna oldva. Radnóthnak fekvése nagyon kedvező. Erdélynek körülbelül középpontján van, és a lótenyésztés ez országgrészben, épen ezen a vidéken, áll legmagasabb fokán; égalja kitűnő, legelői és kaszálói lehető legjobb; ennél alkalmasabb helyet egy ménesszámára kívánni se lehet.

Egy másik fontos kérdés, minő anyagból álljon a kérdéses ménes?

A jelenlegi lipiczai faj mindenestre fenntartandó; erre szükség van, nem szabad kiveszni hagyni, és miután itt már acclimatizálva van, itt is kell azt hagyni, és külön törzs gyanánt tisztán fenn kell tartani.

A fő súly azonban, az erdélyi félvér kanczákra fektetendő; ezekből kell beszerezni a mennyit csak lehet. Ma még igen sok jó anyakanczát lehet a középbirtokosoktól összevásárolni, melyeknek eredete a régi, erdélyi faj kanczára vezethető vissza. Az illető bevásárló közegek feladata ezek kipuholása, és azok tapintatosságától és ügyességétől függ, hogy az eladók a kért árakban ne legyenek túlkövetelők. Viszont az államnak se szabad úgy krajczároskodni, mint azt a ménvásárlásoknál tenni szokta. Ne feledje ki a számításból az állam közege, hogy mibe kerül az államnak. Mezőhegyesen vagy Bábólnán egy saját nevelésű anyakanczát; mert ha azon összegek, a mibe az államnak egy saját nevelésű öt éves anyakanczát kerül, csak felét is kell megfizetnie. A lipiczai faj és az erdélyi félvér anyakanczák beállítását után még hiányzó létszámot részben angol félvér, részben keleti faj kanczákból kellene kipótolni a magyarországi állami ménesekből, a szerint a mint azt a viszonyok megengedik. Természetesen nem úgy kellene eljárni ezeknek kiválasztásánál, mint azt az erdélyi telepekhez kiválasztott fedező ménekkel tenni szokták, hogy t. i. a legselejtebbjéket küldjék ide; hanem válasszanak ki olyanokat, melyek az itteni viszonyoknak leginkább megfelelnek, ha nem is a legjavából, de legalább a közepesekből; hiszen ez a ménes is, az állat, épen úgy, mint a többi, mért hozzák tehát ide a legselejtebbet, mint azt tették a múlt évben is a mikor a fogarasi állományt Mezőhegyesről kiseljeztett kanczákkal szaporították meg.

Hátra volna még egy kérdés? Minő fajú apalovak alkalmaztassanak? Szerintem a fentebbiek után, ez kérdés tárgyát nem köpezheti. A lipiczai kanczáknál magától érthetőleg hasonló fajú ménesek alkalmazandók. Az erdélyi kanczák közül azokra, melyekbe az angol vér predominál, valamint a más állami ménesekből ide hozott angol félvér kanczákra részben angol telivér, részben angol félvér ménes alkalmazandók. Azok az erdélyi kanczák, melyek határozott orientális jelleget mutatnak, valamint az ide áthelyezett keleti vért kanczák arab ménekkel párosítandók. A nóri faj teljesen kizárandó.

Br. Wesselényi Béla.

Politikai hírek.

A függetlenségi és 48-as párt egyesülése. Ugy a Bartha Miklós, mint Justh Gyula elnöke alatt álló függetlenségi és 48-as pártak tegnap esti értekezletére volt a pártegyesülés ügye tárgyal kitéve. Némely lapnak az a híresztelése, hogy az egyesülés tényleg már ezeken az értekezleteken ki fog mondatni és hogy kik nem lépnek

be az egyesület pártkörbe, mint teljesen légből kapott kombináció volt. A tegnap esti két pártértekezlet a „M-g” szerint nem is volt arra hivatal, hogy végleges megoldást hozzon létre, hanem csak arra, hogy mindkét pártértekezlet részről egy 5-5 tagú bizottság kiküldetését eszközölje, mely bizottságot együttesen állapítsák meg az egyesülés módját. A napokban megjejtendő tanácskozások az egyesülés kérdésének mai állását tisztázni fogják.

Vasuti miniszterium Ausztriában. Mint a Neue Freie Presse jelenti, az osztrák államvasut igazgatás reorganizációja tárgyában megkezdett tanulmányokkal már annyira vannak, hogy a költségvetésnek a Reichsrathban való részletes tárgyalása alkalmával már be fogják terjeszteni a két törvényjavaslatot. Az egyik vasuti miniszterium kreállásáról, a másik az Osztrák Államvasutak reorganizációjáról fog szólni.

A t. Ház.

Budapest, nov. 21.

A költségvetési vita kezd határozottan érdekes jelenségekre rámutatni. A kormányparti szónokok elfogytak, mert nem is voltak az ellenzék naponként új és új erővel lép akcióba és az olyan beszédekkel, mint a minő a Mérey Lajosé is volt, határozottan emeli a parlament szintjét.

Az első felszólaló különben Kemény Pál volt, a zirczi kerület képviselője, ki a néppártot ostorozta kérelhetetlen szavakkal és azzal a megokolással, hogy a néppárti mozgalmak elfojtására erős és biztos kormányra van szükség, a költségvetést visszautasította.

Mérey Lajos az egész ellenzék egyik legrokonszenvesebb tagja úgy látszik a gradációnak hive, mert különben nem kezdte volna Papp Géza mellett a költségvetési vitát. Papp Géza nyilván azért volt szükséges, hogy megmagyarázhassa az ügyvédség hivatását olyan formán és úgy, hogy azt mindenkinek érteni kell, a ki nem akar a neveltségesség gyanújába keveredni.

Tönkretett mezőgazdaságunkra vonatkozó észrevételeit Berzeviczy Albert felszólalásához kapcsolta Mérey Lajos és bár elismerte, hogy az új földmívelési miniszter hajlik az agrár irányhoz, de nem zárkozhatott el azon aggodalma elől, hogy Darányi Ignác is sok befolyást enged a nagyipar és kereskedelem érdekeinek.

A kormány a mezőgazdasági bajokkal úgy van, mint az orvos, a ki a beteg ütere helyett a saját üterét tapogatván meg, így kiáltott fel: Semmi baja nincs. A kormány is a mezőgazdasági bajok orvoslásánál csak a saját jólétét tekinti; egyébbel nem törődik; már ezért is kénytelen szót emelni Láng Lajos azon vádjá ellen, hogy az ellenzék programja nélkülöz minden magasabb politikai irányelv.

Hát nem elég magas politika elv Magyarország önállósága és függetlensége? — Az emelkedett hangon mondott szavak beleveszték a függetlenségi és 48-as párt lelkes éljenzésébe.

Mérey Lajos pedig áttért Pulszky Ágostonra, illetve a nógrádi alispán ügyére, melyre megtéve tárgyilagos, épen ezért elítélő megjegyzéseit, a közigazgatásról általában mondott véleményét és ezzel áttért Szapáry Gyula gróf fuzionális törekvéseire.

Helyesnek és okvetlenül bekövetkezőnek tartja a 67-es pártok egyesülését, mert csak így lehet az országot az elposványosodástól megmenteni — a mire nézve Apponyi Albert grófnak és a nemzeti pártnak a tényleges kormányhatalomban való részesedésében garanciát is talál.

Ezek kapcsán hatalmas lendülettel így fejezi be beszédét:

— Óhajtom a 67-es alapon álló pártok egyesülését pártállásomnál fogva is, — mert csak így lehetséges, hogy ország meggyőződjék arról, hogy ezen az alapon lehetetlen a magyar nemzeti államot felépíteni, hogy ez az alap csak ingovány, hogy a nemzeti állam feltétele az önálló független Magyarország, nem fogadom el a költségvetést és csatlakozom Ugron Gábor határozati javaslatához. A teljes szívbel és lélekből mondott férfias szavakat percekig tapsolta a függet-

lenségi és 48-as párttal együtt az ellenzék másik árnyalata és Mérey Lajos szinte nem győzte fogadni a megdörmelt gratulációkat.

A költségvetéshez még csak Pongrácz Károly gróf, a pártokivüli tábornok szökött hozzá.

A választási lajstromok meghamisításával foglalkozott első sorban, és szemléltetéstül a nyitvármegyei kerületek választási névsorát ismertette kimutatván, hogy majd csaknem 4000 választót fosztott meg jogától a kormányparti kortespolitika.

Nagy mozgás támadt az ellenzéken, mely a kormánypártira is átragadt akkor, mikor Förster Ottó így kiáltott közbe:

— És a börtönök mégis üresek!

A generális pedig felülbírálásának egy határozati javaslatban adott kifejezést melyben a választási lajstromok felülbírálása céljából parlamentti bizottság kiküldetését indítványozta.

Beszédje további folyamán az inkompatibilitási törvény megszerítését követeli, majd a fuzióval foglalkozva, lekének egész dthével a kormányparti sajtó ellen fordul.

Igen érdekes és tanulságos volt az a kijelentése, melyet a magyar ifjaknak a közös hadsereg tisztikarába való befogadásáról mondott az egész beszédet különben az a harcizás hang jelezte, melylyel Pongrácz Károly gróf oda mondta a miniszterelnök, hogy ha megtartja az Isten, ott lesz az új választásoknál!

Az elnök javaslatára a költségvetési vita megszakításával a képviselőház áttért a miniszteri elválasztásokra.

Öt percz szünet után Bánffy Dezső br. nyilatkozott a keleti kérdéstről, illetve egy lap papirosról, melyre úgy látszik a külügyminiszter hieroglifai voltak felírva, mert csak nagy nehezen tudta a „dobokai szellem” leolvasni azt a sok értelmetlenséget, a mely ellen a jogos bosszankodást csak akkor váltotta fel derűtlenség, mikor Bánffy báró kijelentette, hogy idő szerint e tárgyban többet nem nyilatkozhat; elébb azonban gondosan összehajította a kezében tartott írás és így csak természetesen volt az a közbeszólás, hogy — „Elfogyott a papiros, vége az elválasztásoknak!”

Helpy Ignác röviden kimutatta, hogy az, a mit a miniszterelnök felolvasott, választanak egyáltalán nem tekinthető, mert beszél ugyan mindenről össze-vissza, csak arról nem, a mi az interpellációnak pontjait képezte.

A kormányparti berendeltség azért tudomásul vette a választ, a min épen oly kevéssé lehet csudálkozni, mint Erdély Sándor igazságügyminiszter ama kijelentésén, a melyeket Polónyi Gézának a katonák polgári házasságra vonatkozó kérdéseire elmondott.

Polónyi Géza alapos készültséggel a polgári házassági törvényről és a kibocsátott sérelmes szabályrendeletből mutatta ki min azokat az abszurditásokat, a melyekkel az igazságügyminiszter a közös hadügyminisztert védelmezni igyekezett s egyszersmind rá is bizonyította a kormányra, hogy ha Kriehammer lovag rendeletét a minisztertanács hagyta helyben, akkor a legnagyobb törvénytelenségek tömkelegébe keveredett.

Polónyi Géza állításait egy szóval sem igyekezett cáfolni az ugynevezett igazságügyminiszter, hanem egyszerűen megbízott a szabadelvű majoritásban, a mely hűségesen tudomásul is vette a választ.

A tengerszem jelentéktelen kérdésének elintézése után az a három belügyminiszteri választ következett, a mely a csongrádi, nógrádi és Szilágyi törvénytelenségek neve alatt ismeretes.

Hock Jánosnak a csongrádi ügyben tett interpellációjára Perczel Dezső belügyminiszter eddigi kijelentéseivel teljesen ellenkező választ adott és mindenféleképpen rászolgált a felháborodás azon hangjára, a melylyel Hock a miniszteri választ visszautasította.

Kimutatta ugyanis, hogy Perczel Dezső belügyminiszter egyenesen a törvény ellen cselekedett, úgy a választás kérdésében, mint akkor, a mikor a fegyelmi büntetés alól lemondás által kibújt Máteffy főszolgabíró a községalkalmazatba visszahelyezve, előléptette.

Az ellenzék, átérve a törvényesítés súlyát, zajos kifakadásokban jelezte elégtel-

— Ez piszkosság, a melyet tovább tűrni nem lehet! — kiáltott Károlyi István gróf, az ország első gavalérja.

— Így csinálják a közigazgatást! — folytatta Gullner Gyula.

A belügyminiszter pedig szólásra jelentkezett és a baloldal megbotránkozása ezzel elérte a legmagasabb határt.

Perczel Dezső a legfurcsább igazságügyi elméletre hivatkozva, nem átalotta kijelenteni, hogy nem lehet egy embert azért egészen tönkre tenni, mert feihevülésében valamint elkövetett és így Máteffyt visszafogadta a tisztviselői karba.

Még a nyugodtabbak is elvesztették türelmüket; Hock János pár szóval reflektált a belügyminiszter utolsó kijelentésére és ezzel a szavazásra került a sor.

Az elnök feltette a kérdést.

— Menjünk ki!

— Ne szavazzunk!

Ezek a kiáltások hangzottak fel az ellenzék soraiból sürd és egymásután.

Mialatt a kormánypart teljesítette kötelességeit — csak az egy Teleki Samu gróf nem vett részt a szavazásban — az alatt az ellenzék nagy része már az ajtóknál tolongott.

Perczel Dezső újra felállott, hogy Apponyi Albert grófnak válaszoljon.

— Ne beszéljen, csak szavaztasson! kiált Ivánka Oszkár!

Ivánka képviselő urat rendreutasítom, szól az elnök, de azért Ivánka felhívásának meg volt a hatása.

Pár pillanat múlva alig volt ellenzéki ember a teremben.

Apponyi Albert gróf azonban ott ült rendületlenül a helyén.

Beethy Ákos megfogta karjánál fogva és kapacitálni akarta a távozásra.

Apponyi gróf nem engedett, de vette, mintha azok el se mondtak volna.

Még Helley János interpellációjának az elmondása volt hátra.

Helley maga ott kinn volt a folyosón s így Perczel miniszter beszélhetett kénye-kedve szerint — ez tíres ellenzéki padoknak.

— „Azt hiszem, a t. Ház nem is kíván szavazni,” szól gyonyosan Szilágyi Dezső, s miután konstátálta, hogy ez a válasz is tudomásul van véve, két órákor az ülést beakasztotta.

Kultúregyletek és a millenium.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 21.

A magyar közművelődési egyesületek a múlt évben február 8-án Budapesten tartott országos értekezletükben tudvalevőleg elhatározták az ezredéves kiállításon való együttes részvételt, valamint a millenium évében Budapesten kongresszus tartását, mely két nagyfotosságu ügy előkészítésére egy végrehajtó bizottságot szerveztek.

E végrehajtó bizottság ma délelőtt 11 órákor tartotta meg ülését a képviselőház egyik termében.

Sándor József főtitkár előadta, hogy a testvéregyesületekhez, valamint a közművelődés ügyének kiváló barátaihoz felszólítást intézett, hogy a kongresszusra vonatkozó eszméket és megjegyzéseiket közölni sziveskedjenek.

Az eddig beérkezett kérdéseket, melyek némelyike nem is foglalkozik idetartozó eszmékkel, tárgyak természete szerint foglalta egybe, hogy így a bizottság munkáját megkönnyítse és egyszerűsítse.

A bizottság az előterjesztés meghallgatása után az előbb megválasztott bizottságot a kongresszus egyének előkészítésével is megbízta, azt e célból Ugron Gáborral és Berzeviczy Alberttel egészítette ki.

Érdekes eszmecserén fejlődött ki ezután a kongresszus idejének megállapításával.

Széll Kálmán nem barátja a most Európáért észlelhető kongresszus-mániának, s csak oly kongresszusok megtartását tart, a kívánatosnak, melyek konkrét eredményeket képesek felmutatni.

E kongresszus megtartásánál is nagy óvatossággal kell eljárni, s ezért bizottság kiküldetését tartja szükségesnek, mely gondos-

kodják arról, hogy a kongressus programjába csak oly kérdések vétesse fel, melyek felett eszmecsere nem zavarhatja meg esetleg az ünnepi összehangot, nem szolgálhatott esetleg az ügy ellenségeinek újabb, illetéktelen támadásokra alkalmat. Csak így remélhetjük, hogy a kongressus tényleg hasznára válik a közművelődés ügyének.

Rákosi Jenő nem tartja elítélendőnek a kongressus mániát, mert kétségtelen, hogy kiváló férfiak személyes találkozása s fontos kérdéseknek ilyenét megbeszélése csak üdvös a kultúra ügyének. A közművelődési egyesületek kongresszusának előkészítésénél főképp arra kell figyelni, hogy az kiválóan tanácsadói s az ügy fontosságához méltó manifesztáció legyen s így első sorban mellőzve a részleteket, csak erre legyünk tekintettel.

Hegedűs Sándor az előtte szóló nézetét pártolja, s szintén bizottságra öhajítja bizatni a részletek kidolgozását.

Sándor József szintén ilyen értelemben nyilatkozott, mire gr. Bethlen Gábor elnök a bizottság határozata szerint kimondja, hogy a részletek megállapítása a kiküldött bizottságra bízatik.

Sándor József felkéri a bizottságot a kongresszus napjának meghatározására.

Széll Kálmán azt indítványozza, hogy mivel május és június hónapokban ugyanis sok ünnepély lesz, tegyék a kongresszus szünetet a hó elejére, mivel akkor lesz a V á g ó Pál történelmi felvonulása, melyre bizonyára sok érdeklődő jön a fővárosba, s ezután a hó végéig, a Vaskapu megnyitásáig nincs más ünnepély kitűzve, mely a figyelmet elvonná.

Takács Zoltán bűnpöre.

Az ítélet.

Budapest, nov. 21.

A Takács Zoltán elleni bűnpörben ma hirdette ki a törvényszék az ítéletet.

Pont 11 órakor léptek be az esküdt-széki terembe, a hol a hallgatóság egymás hátán szorongott, a törvényt tevő bírák. Mielőtt azonban Vargha Ferenc elnök az ítéletki hirdetéséhez fogott volna, felhívta a közönséget, hogy nyugodtan maradjon és mindaddig, míg az ítélet indoklása tartott, bezárta a terembe vezető ajtókat. Azután a szavakkal: „Megnyitom az ájtást és a kir. olvasta az ítéletet, melyek szövege a következő:

Ö Felsége a király nevében!

A budapesti kir. büntető törvényszék dr. Takács Zoltánt bűnösnek ítéli a btk. 60. §-ának 1. pontja alapján a 355. 356. §§-okban körülírt sikkasztás büntetéséért mint felbujtót s ezért a 358 és 90. §§-ok figyelembevételével a kiszabható legnagyobb büntetésével öt évi börtönnel és öt évi hivatal és jogosztással sújtja, a kihágás alól fölmenti. Büntetésbe az eddig elszenvetett vizsgálati fogságból semmit sem tud be.

Takács Károlyné szül. Sarlós Emiliát a bíróság bűnösnek mondja ki az orgazdaság büntetésében s ezért a 370. és 371. §§. alapján egy évi börtönnel ítéli.

Ifj. Berecz Antal ujralfelvé-

teli kérelmét a törvényszék elutasítja. vagyis ötödikévi börtönbüntetését érintetlenül hagyja.

A leszámítoló- és pénzváltó-bank kárát.

20.48 frt 05 krban vádlottakkal szemben egyetemesen megállapítja a bíróság.

Megokolás.

Miután az egész per során a bizonyítás csak indiciális volt, a törvényszék számot ad arról, mily motívumok vezették az ítélet meghozatalában. Helyesen tették a közvádó és védő, hogy figyelemmel voltak Takács Zoltán beismerésére, a börtönből küldött. pénzeszközökre és siffrizott levelekre, tény, hogy ezek erősítik a vádat, de a végett azért a védelemnek is behatóan kellett ezekkel foglalkozni.

A mi a beismerést illeti, mivel a törvényszék súlyt helyezett erre, ki kell emelnie, hogy csakis akkor mondott Takács igazat. E vallomása különös figyelmet érdemelnek a 20.000 forint átvételére, a pénzeszközökre, a töle Kerekes álnév alatt küldött táviratra vonatkozó pontok. Hangsúlyozza a megokolás, hogy a börtönből küldött pénzek összegére nézve Takács és Bereczek közt elmentmondás van ugyan, de a bíróság erre nem helyezhetett valami nagy súlyt. A tekintetben, hogy Takács állítása szerint ő s nem anyja vette át a pénzt, a bíróság — bár önkéntesleg teljeszen elállított ember is — megtudja magyarázni magának, mert tapasztalata van abban az irányban, hogy a megromlottabb emberekben is az anyai szeretet idege gyakran épen maradt.

A siffrizott levelek váltása bizonyítja van s a „Kerekes“-féle táviratokat bizonyítja, hogy Berecz Ede itt igazat vallott. Takács töle, miután az előző napon fejletéssel fenyegette, randevut kért a táviratban, melyet a vizsgálóbíró beszerezett, s a mely szintén bűnösséget mutatja. A beismerés visszavonására nem helyezt súlyt a törvényszék, — már azért sem, mert hisz a rendőrség, e kihallgatásnál sokkal nagyobb perjogi garanciát alkalmazott, mint rendesen szokott. — Négy tanu előtt történt a kihallgatás, akik a végtagyaláson eskü alatt vallottak, hogy augusztus 30-án Bérczi kapitány perezig sem volt egyedül Takácssal. Az a védekezés, hogy a beismeréssel csak az ügyészhez való átkísérését akarta elérni, éppoly képtelen furfangos és hazug mint az e egyénisége. Mert bizonyítva van, hogy még tagadtott akkor, — a mikor Parkas rendőrtanácsos elrendelte az ügyészhez való átszállítását. Mint diplomás ügyvédnek, a ki, mint védő többször megfordult a büntető törvényszék előtt, a hol annakelőtte joggyakornok volt, tudnia kellett, hogy beismerése sokkal súlyosabb körülményeket fog maga után vonni.

Mindezekből az következik, hogy Takács Zoltán nem az ösztönés alapján áll, hanem totta, hogy csak azért tett beismerő vallomást, hogy mihamarabb az ügyészhez kerüljön. Ehhez járult a Bereczek vallomása. Bereczek el volt különítve, nem beszélhetett össze s mikor Szegeden találkoztak, ez hatósági személyek jelenlétében történt. A védelemnek eme szuppozíciója tehát lögből kapott s komolyan figyelembe vehető nem volt. Berecz Ede, mikor a börtönt odahagyta, nagy nyomorban volt, szorult helyzetében tehát megjelent czinkosának az osztaléka, a deponált pénzt követelni, mivel pedig czinkosától azt meg nem kaphatta, fejletéssel a hűtlen pénzkezelőt. A mi a Bereczeknek küldözgetett nagyobb összegű pénzt illeti, annak valódi indokát elmondotta a rendőrség előtt történt beismerő vallomásaiban. A vizsgálóbíró előtt a pénz küldésére azt állította, hogy ez azért történt, mert ő jószívű ember. Ily ember, mint vádlott, jószívűséget nem gyakorolhat. Később zsarolásra gondolt és azzal állt elő, hogy Bereczek, a kiknek ke-

zében az utlevél hatalmas bizonyíték volt, azzal fenyegetődztek, hogy leleplezik őt. Harmadik vallomása alkalmával pedig mikor látta, hogy a talaj mozog a lába alatt, sőt azt már ki is rántották alóla, csesznny dolgot vállalt magára s ahhoz, mint a vízbefelő ember a szalmaszálhoz görcsösen ragaszkodott, daczára annak, hogy az orvosok semmi abnormitást nem észleltek.

A siffrizott írásra nézve Takács azt adta elő, hogy arra egy L. M. nevű színésznővel folytatott viszonyával volt szüksége, de ezt minden indícióm megallozza, s az, hogy Berecz Antal még e kitanitást is elő tudta adni, a 9, 3, 5, számok használatát azzal magyarázza, hogy Takács emlékeztető, az 1893. évet s ennek május, tehát 5 hónapját adta, a mikor ugyanis a sikkasztást elköveték. Hogy Takács a pénzt is átvette, abból lehet, következtetni, hogy ő pénzvádó, mindig sok pénzt elhasználó ember volt, a ki nem ment volna bele ily dologba pénzjutalom nélkül. Ha igaz volna, a mit a védelem mond, hogy a 20.000 forint valaki másnál van, Berecz Ede nem nyomorogna most, hanem ahhoz az igazi bűntársához fordulna pénzért. Takács azt állítja, hogy ez időben Monte-Carlóban nyert 20.000 frtot, de ez bizonyítva nincs. Ha volt ennyi pénze, azt a bizonyítás minden adata szerint Bereczektől kapta.

Szóval a törvényszéknek meggyőződése, hogy ki van zárva a Takács ártatlansága.

Az ítélet kihirdetése után az elnök felhívta Takács Zoltánt, hogy nyilatkozzék:

— Takács Zoltán megértette az ítéletet? Megnyugszik az ítéletben, vagy felelőbb?

Takács Zoltán odament az elnöki emelvény felé s kijelentette:

— Felelbezek, mert ártatlannak érzem magamat!

Elnök: Takács Károlyné, maga egy évi börtönt kapott, szintén felelbezz?

Takácsné: Igenis felelbezek, mert ártatlannak érzem magamat!

— Védő ur?

Visontai: Tisztelettel felelbezek s kérem az ítéletnek írásban való kézbesítettését. Az indokok beadására is 8 nap haladékot kérek.

Elnök: Az ítéletet kiadjuk írásban, az indoklás beadására a kézbesítéstől számítva egy is 8 napi idő van.

Az elnök kérdésére Berecz Antal és dr. Murányi felelbezzet jelentettek be, a g o r a s z t ó dr. altágyész megnyugodott a törvényszék ítéletében.

Válasz

az „elöláhosodott Dengeleg“-czimű cikkre.

Az „Ellenzek“ 202. számában, a mindenféle rovatban „elöláhosodott Dengeleg“-czimű megjelent cikkek tartalma helyreigazítása végett, bátor vagyok, mint részben érdekelt, a következőket hozni nyilvánosságra.

Év. ref. egyházunk, illetve magyar nemzetiségünk jelene és jövődjé felett aggodó névtelen cikksíró atyánkia, állítja: „hogy a magyar érzelmű Sz.-Ujvár szomszédságában fekvő Dengeleg neve magyar s lakossága is tősgyökeres volt valaha.“

Tehát, valaha tősgyökeres volt a község lakossága, ez állítatik, — de nincsen bizonyítva. Már pedig nincs kényelmesebb dolog mint állítani, de mivel sem bizonyítani. Én, ki 11 év óta lelkes tisztet teljesíték ama községben, 1782 évig visszamenőleg, a felügyeletem alatt álló anya és jegyzőkönyvek alapján, (melyek cikksírónak is rendelkezésre állanak) állítom, és bárkivel szemben hiteles adatokkal bizonyítani képes vagyok, hogy nevezett hely, vagy Harriethez, és nagyon egyenesen tartotta magát, hogy Náthánél, a ki mögötte állt, még a hatáának az érintését se érezte. Ő, a ki eddig oly közös volt mindenkihez, oly enyhe a rokon és ellenszenveiben, ily különös felindulásokat mint most — soha sem érzett. És mégis mindenkinek emotionnak meg volt a maga igazsága. Olyan volt az, mint midőn valaki először tanulja meg, hogy mi a szomszúság, és mert szomszúságát minden áron oltani kell — tüzet iszik. És minden haragja daczára úgy látszott, hogy atyám, szívem, és minden értékem, valami igazat volt, mely egy pillanattal sem engedte meg, hogy a férjéről gondolkozzai megszűnjék. — Náthánélnek, minden szavát, minden mozdulatát, a mit mondot, érezte és hallotta.

Az ut ösmeretlen kezdett lenni; olyan vidéken mentek keresztül, mely sokkal vadabb és sokkal sajátjagóssabb volt, mint a milyent Agáta és ideig Dorsetshirben látott. Magas hegyek meredek útjain jártak és aztán egy hosszú hullámszó földön, melyen imitt amott nagy kövek hevertek; hol a földmívelése teljesen megszűnt, sőt a legelő juhok csoportja is mind ritkábbak lettek; és midőn magasabban fekvő utra tértek, éles, sós tengeri szél fújt feléjük. Mértföldekre egy emberi lény nem sem találkoztak.

— Itt a kapu. Én kinyitok.

És most az Anna Valéry birtokába megyünk, mondá Harri, a mint legrótt és ismét felugrott, a Náthánél komolyságát csufova.

— Milyen változás! kiáltá Agáta. Ilyen fákát nem láttam még Dorsetshirben.

— Ugy látszik, mintha szándékosan Annáért nőttek volna.

Thornhurstet az ő nagypapja építette. Kietlen puszta helyet választott, de azért egy tökéletes szép kis fészék.

Az ut egy félkörű zöld lapályra nyílt,

község lakossága 118 évvel ezelőtt, s azóta maig sem volt magyar. A magyar illetve ref. családok száma: 118 év lefolyása alatt éppen, mint a legújabb időben, 10—16 család között váltakozott Ennél több családunk a jeltett idő óta, soha sem foglalt tért Dengelegen.

Állítja, „hogy néhány év előtt még tíz tizenöt család tűzhelye körül hangzott a magyar szó, de most oláhu diacsírik az Istent s oláhu káromkodnak.“ Halljátok-e Serlegi, Csikiné, Szabó, Benkő, Máté, Szőke, Nagy, Mikle, Bara családok? Ugyan kérem, honnan, kitől hallotta ezeket?

Fordult-e meg az ott jelenleg élő csak fennemlített családok körében is? . Hallotta-e társalgásukat? . Volt-e templomukban?

Mert, ha mindezeket elmulasztotta: akkor nem saját tapasztalatából merített meggyőződését, hanem a „szoknás vitézek“ „mende-mondját“ hozta nyilvánosságra, hogy miért, megfogom mondani alább.

De, előbb ki kell jelenítenem, hogy fenti állításai minden alapot nélkülöznek; mert, a jelenleg ott lakó 12. ref. magyar családból 5 (mond őt) lélek nem beszél anyanyelvét, kik között 70 éves is van, de a többi tud magyarul és saját templomában végzi, minden másod vasárnap, az isteni tiszteletet és ritka eset, mikor oláh testvéreink közül nincs hallgatónk, oly testvéries viszony van ref. és gr. kat. hiveink és papjai között, hogy többször fordult elő azon eset, hogy mindketten tettünk szolgálatot gr. kat. és ref. hiveink temetésekor. Megtörtént ez Kérbőben, hogy 11 év óta 4—5 gr. kat. halott eltemetésekor teljesíttem szolgálatot. És oláhaink annyira beszélnek nyelvtől, hogy sokszor némelyek énekléssel vesznek részt isteni tiszteletünkön.

Légből kapott azzal állítás is, hogy „Dengeleg körlelkészai köztelékben“ van. Dengeleg 1782. év óta (lehet, hogy az előtt is, de nincsen adat róla) a kérii anyagháznak leánya. A sorok között, azt olvassa ki az ember, hogy ön ellensége a körlelkésznek, pedig nincs miért, mert konventünk határozata s hozzájárulásával szerveztetnek, püspökünk által, és körlelkészeink, előirt időközökben, minden egyházukat gondozni kötelesek.

Avagy Önnek, inkább kell semmi, mint valami? Ugy látszik, hogy ön ép azért fogott pennát, hogy üssön egyet ez intézményen és úgy tünesse föl, az olvasó előtt, hogy ref. vallásunk s magyar nemzetiségünk pusztulására vezet. Így rántotta be szegény fejemet is mulasztásba, állítván, hogy 4—6 hétben keresem fel csak Dengeleget.

Jó uram! hogy Önnek hírlélesi kedve még inkább fokozódjék; avagy, hogy kissé mérséklődjék: mondok valamit.

Van nekem Kérő és Dengelegtől: 350 frtig terjedő fizetésem, de ebből csak az biztos, mi a központból j.r. (Mert a többi az áríz a folyó évben is megsemmisítette.)

Szállunk ki mindketten a helyszínre s ha nekem nincs igazam: ez evre eső központ járándóságom legyen az általam ezelőtt 4 évvel létesített ref. magtáré! Ha Önnek nem sűcedél a szerencse: a nevezett összeg erejéig, Ön lesz köteles a fizetést teljesíteni.

Nos uram! Büntessük meg egymást!

Ragaszkodunk mi vallásunkhoz s büszké vagyunk nemzetiségünkre e kicsiny helyiségben is.

Azonban ne ámitsuk magunkat. Panaszoljuk el, hogy bizony beszélnek hiveink, de a más magyar felekezetek hivei is oláhu — még többit az elégnél, nemcsak Dengelegen, hanem a kolozsvár—deési, decs—zilahi és besztzercei irányban is; beszélnek a Mezőségen, Hunyad- és Alsó-Fehérmegyékben is. Nem szabad felednünk, hogy „Erdély“-ről van szó.

Hiszem a kolozsvár—deési utvonalonban tiszta magyar községet én egyet sem tudok, de oláhot eleget.

lelki felháborodásban, hogy igazán veszélyben forgott, — „majd meglátjuk, hogy ki az a ki enged.“

— Komolyan akarsz? — sugta Náthánél.

— Igen. Menj onnét!

— Én elmennek ha ez játék volna. De midőn látom, hogy a feleségem olyan eszevesztett dolgot akar csinálni, a mivel bajt okozhat magának, akkor visszatartoztatam — így ni.

És a kocsi kerekére állva s karjaiba szorította a kis feleségét — szorosan nagyon szorosan.

Mielőtt Agáta ellentállásra gondolhatott volna biztosan leemelte, és akkor szabadon eresztette.

Agáta szenvedőlegesen — és csudálkozva állott. Mi lehetett abban a szilárd akaratban, abban az erős ölelésben, a mi benne oly különös érzést töltött fel — vajjon harag volt? — Nem, nem az volt, ámbar a két orcája égett és a keble hullámszótt.

Mi volt az, hogy midőn Náthánél a ház felé ment, a felesége a vonzalom és a visszatartoztatás vegyületével nézett utána?

— Mi lehetett az a különös hatalom, mely által mindett előnyben volt föltette, — és a mi megtanította őtet arra a misztériumra, a mi azt okozza, hogy a férfi uralkodjon, és az asszony engedelmeskedjék.

Nagyon elgondolkozva — és még a Harri hangos nevetése felett sem bosszankodva — a „pompás tréfán.“

Agáta engedte magát a sógorasszonya által a ház felé vezetetni.

— Gyermektréfa volt az egész, — ne csinálj olyan komoly arcot hozzá. A férfiaknak meg van a maguk akaratjuk — főképen a férjeknek. Az én uram sem részesül nagyobb engedelmeségben, mint a többi; de egyszer-másor, midőn arra kerül a dolog,

Választ és Kendi-Lóna községekben és több hívdnk, de e két községben is alig képezi a magyar az oláh lakosságnak. (Lásd 1895. évi ref. évkönyv 170—175. lapjait.)

Nemcsoda tehát, ha néptünk beszédén érzik az a valami, a mit csak a „Nemzeti iskola“ közzölhet ki, a mi Dengelegen soha sem volt.

És itt van rendem megemlékezni arról, hogy egyházam élen mindent megtettem, hogy állami iskola létesüljön s ez által edes anyanyelvünk hangozzék állandón.

Ugyanis Sz.-Dobokamegye érdemes tanfelügyelője 1051—894. számú átiratával tudatta, hogy a n. mélt. vallás és közoktatásügyi miniszter, azon év június 6-án, 22.351. sz. alatti rendeletével, az ezredes ünnepélyre, Dengelegen egy tanteremmel, állami iskola szervezését engedélyezte.

Ez átirat kapcsán tárgyaltunk sürgősen.

A politikai község egyhangulag szavazta meg az 5%-os iskolai pótdótot és nyugdíj-járlékok; a ref. egyház pedig a falu közepén majdnem egy holdnyi gyönyörű belsőséget ajánlott fel, nemcsak, hanem a tanfelügyelő által 721—895. számú alatt május 2-án leküldött szerződést is elkészítette s május 19-én tartott közgyűlési határozatából 80. 90.—1895. számok alatt május 26-án felterjesztette.

A közoktatásügyi közeg minden kívánata teljesítve lett, — már csak épüljön az iskola!

Sajnálattal konstátalom azonban, hogy semmi sem fog lenni az egész dologból.

Miért? azért mert ev. ref. luth. r. kat. izraelita tanköteles alig van összesen 15.

Czikkiró ur tegyen többet, mint mi tettünk, akár az „Emke“ akár az „Állammar“ juttassa gyors megoldásra e mindnyájunk szent ügyét és ha megteszi: mi leszünk azok, — kik meghajtjuk Ön előtt legelőbb zászlókat.

Hazaftas és hitroknai üdvözlétel Kérbőben, 1895. november 11-én.

NAGY JÓZSEF, kérdő-dengelegi ev. ref. lelész.

Szent-Hubert napja A-Zsukon.

Az Erdélyi Falka-Vadász-Társulat a vadászok védőszentének ünnepét, ősi szokás szerint ez évben is megülte. Az okt. 13.-20-27-iki löversenyekkel bevezetett ünnepélyességeknek méltó befejezése volt e nap. A kitűztött időben fel 12 órakor 44 lovas, köztük 4 amazón és kocsi hosszú sora jelent meg a találkozóznál: a Hubertus-lak közelében. Ezuttal a vadászat nemcsak az abba részt vett lovasokat elégitette ki, de a nézőket is, mert az első nyul, mely a térségen ugrott fel, egy ideig a vasuti töltés irányába haladt, majd átmént azon és az országúton keresztül a kocsi előtt felment a hegyre, ott egy kört csinálva, vissza tért a térségre és alig 100 lépésre a kocsiától át ment a töltésen keresztül azon helyre hol először felugrott volt; innen 3-szor is átmenve a töltésen, újból felment a hegyre, hol 20 percnyi sebes és szűnet nélküli futam után elfogta a falka. A második nyul is nagyon előzékeny volt, a mennyiben ez is el ment kétszer a kocsi előtt, honnan az egész futamot be lehetett látni, mely 15 percet tartott, szűnet nélkül, sebes iramban, és a halált, mely egy róka-lyuk előtt történt, egészen jól lehetett látni a kocsi körül.

A vadászatot részt vettek lóháton: Antos István, gr. Bánffy György, gr. Bánffy

hogy ki az ur a háznál — ekkor Harri bámulatos komoly arcot csinált — kénytelen vagyok a papának engedelmeskedni; és beismerem, hogy mindig neki, az én áldott jó uramnak van igazsága!

A boldog feleségnek minden szava törzsurásként ment a másik asszony szívébe. De ott nem volt paizs. És most az Anna házban voltak, hol vídám vendégeknek kellett látszani, főleg a legújabb vendégnek — a fiatal asszonynak. Agáta megpróbálta és sikeresen játszott a szerepét: a szenvedés olyan kitűnő képmutatást csinál az emberek körül:

— Nemde, ez nagyon nagy ház egy magányos asszonynak? — mondá Dugdálé, a mint a lépésön felmentek. De Anna mindig betöltte azt, főleg a nyári évadban. A beteg barátait idegyűjti, hogy a tengeri levegő gyógyítsa meg őket. És a fiatalokat szintén, hogy ott lent a kert zöld fásoraiban szerelmeskedjenek. De midőn a társaság elmegy, akkor ez a ház oly unalmas és csendes, — mint mostan.

Valóban nagyon csendes volt, a szoba — az Anna hálószobája — nyugot felé fektűt és a napfény még az ablakain csillogott. Az ablak körül néhány elkésett méh zummogott, talán a rég elvirágozott Klemász tolla magjai csalták meg őket. Más hangot nem hallottak. De úgy látszott, mintha a finom acélműszetek, a festett arcképek és a fehér márvány-szobrok az ő néma beszédükkel megtörték volna a csendet, midőn a napfény reájuk esett.

— Oh, te az Anna „szeszélyeire“ nézel, én úgy nevezem azokat. Nagy ellentét, az ő falai és a miénk. Én az acélműszeteknek és szobroknak nem látom át a hasznát — mindig utban és veszélyben vannak ott, a hol gyermekek vannak.

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. November 22.

Az Agáta férje.

— Craik asszonytól. —

Angolból.

XIX.

Az „Ellenzek“ számára fordította: Amica. (Folytatás.) (71)

Agáta a válasz helett Dugdale ur mellé ugrott, valami tréfás megjegyzést tett, hogy a férjek ne képezzenek társaságot. Agátának a sötét kedélye elmult, és most a bánom — is — én hangulatban volt.

Gyorsan haladtak; Marmaduk yakmerő kocsis volt. Néha azt gondolta Agáta, hogy az országúton felfordítja őket. Bánta is ő! Ő olyan izgatott állapotban volt, midőn a legnagyobb veszély is csak nevetésre tudta volna indítani. A három hegy alatt elhaladva felénezt a sztrike várkastélyra, és azután hátra fordult Harriethez, és azt indítványozta, hogy masszanak fel a hegyre, és a zöld lejtőn henyezőznek le ismét.

— E — h, gyermekem! mondá Dugdale Duk, szelid, jóságos tekintetét a mellett levő kipirult arca függesztve. Ne, hogy azt próbált, hallod, meg ne próbál! — Mikor az emberek reá szánják magukat, hogy a lejtőn lefelé mennek, soha sem állanak meg míg a mélységbe nem buknak.

Ez mindig így történik ebben a világban.

Agáta még hangosabban nevetett. Azt akarta, hogy a férje hallja, hogy ő milyen jó kedvű. Folytonosan beszélt Dugdale ur-

H I R D E T É S E K.

Az erd. róm. kath. status igazgató tanácsától.

Sz. 1839—1895.

827. (1—1)

Pályázati hirdetés.

Az erdélyi róm. kath. status igazgató-tanácsánál ideiglenesen engedélyezett jegyzői állásra pályázatot hirdetünk. Az évi javadalmazás 900 frt fizetés és 300 frt lakbér. — Megkívántató minősítés a középiskolai tanári oklevél, esetleg jogvégzettség legalább az államtudományi államvizsgálati bizonyítvánnyal s kellő gyakorlati jártasság. — A pályázati kérések **1. évi deczember hó 8-ig** az igazgató-tanácsához (Kolozsvár, beltorda-utca 10. sz.) adandók be, s azokban az eddigi szolgálat, hadkötelezettségi viszony, nyelvismeret s a személyi állapot (keresztelő levéllel) igazolandó. Tényleges hivatali alkalmazásban levő pályázók kérvényeiket saját hatóságuk útján tartoznak benyújtani. Az állás egyelőre ideiglenes minőségben 1 próbaévre fog betöltetni. Véglegesítés esetén szabályszerű nyugdíj-igény biztosított.

Kolozsvárt, 1895. évi november hó 13-án tartott ülésből.

Györffy,
alelnök.Szentkirályi,
titkár.

Meghívó.

Torda város képviselőtársaságának 1895. november 13-án tartott közgyűlésében hozott határozata következtében, — az ugynevezett „Nagykirály” erdőre, egyes kebeles polgárok részére bekebelezett regálé kártalanítási követelések végleges kiegyenlítése és ezáltal a folyó hó 29-re kitűzött árverezés megállítása, s egyúttal ugy az erdőviszony, valamint más minden a kebeles polgárok és a város közönsége között függőben levő és peres ügyeknek rendezése céljából 1895. évi november hó 24-én délelőtt 9 órakor a régi „Kasinó” báltermében gyűlés fog tartatni, melyre az összes kebeles polgárok megjeleneni felhivatnak.

Torda város közönsége nevében:

Tordán, 1895. november 20-án.

Velits Ödön,
polgármester.Nesselfeld Miklós,
főjegyző.

823. (1—1)

Vegykészítményeiért a párisi nemzeti akadémia elismerő nyilatkozata 1879.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszerész és művegyészi laboratoriuma

ARAD — SZABADSÁG-TÉR.

Vegyzvizsgálatra megbízásokat elfogad s lelkiismeretesen teljesít.

Ajánlja az alant felsorolt megbízható és biztos hatású szereit:

Chinin ezukor és chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beadható láz és hideglelés elleni szer. A fűmelt 1869. évi magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlésén pályadíjjal koszorúzza. Mind az 5 világrészben ismert és elterjedt. Egy darab 6 kr.

China-bor 2°/_o chinin tartalommal. Egy üveg 1 frt 20 kr.

Vasas china-bor minden hasonnevű készítmény közt a legtöbb china-alj és vastartalommal; idegesség, vértelenség s az ebből származó számtalan más betegségnél a legjobb eredménnyel alkalmazva.

Pepsin-bor. Ize igen kellemes, használata által ugyanazt az eredményt érjük el, mint a Karlsbadi kurával, teljesen megfelel ennek. Kevés költséggel a jó emésztést s a gyomrot rövid időn tökéletesen helyre állítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Cascara Sagrada-bor, biztos hatású, kitzűnő, enyhe, hashajtó, osikarst nem idéz elő, kellemes ízű. Egy üveg 1 frt 20 kr.

Arany hajfestő, bármily színt haját egy pár nap alatt tartósan arany színűvé fest, teljesen ártalmatlan. Egy üveg 1 frt.

A híres „**radnai Mária cseppek**” az eredeti vény után készítve, gyomorgörge, kolika ellen kitzűnő hatású. Egy üveg 40 kr.

A gyógyborok mind saját termései ménesi Scherryből lesznek készítve.

5 frtot meghaladó rendelvény portómentesen küldve.

Raktáron az összes bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek.

A brüsszeli egészségügyi kiállítás és kongresszuson elismerő érem 1876.

Kitüntette PÁRIS, SZÉKESFEHÉRVÁR, ARAD stb. 825. (1—x)

A budapesti országos kiállításán 1885.

Raktár Kolozsvárt:
SZÉKY MIKLÓS

FÜTÉSRE LEGJOBB TŰZIFA.

Két éves, száraz, hántott, vastag
TÖLGY TŰZIFA
 10.000 kg. kocsiakománnyonként kapható

a rettegi vasútállomáson (Deés mellett),
 kocsiakománnyonként 33 forintért.

Értekezhetni: **NIK FERENCZ-nél DEÉSEN.**

818. (3—10)

STEIN BERTALAN

Kolozsvárt, főter 34. sz. Szathmáry-palota.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

üzletemet visszahelyeztem

főter 34. sz. Szathmáry-palotába.

Ujjonnan berendezett üzletemben mindig nagy választékban

található:

vászon, fehérnemű, asztalnemű, kész női, férfi és gyermek

fehérneműek.

Szőnyeg, pokrócz, függöny, ágy- és asztalterítők, gyapju

takaró, paplan, harisnyák, nyakkendők, zsebkendők,

Dr. G. Jaeger tur. gyapjuárui

és sok itt elő nem sorolt áru.

Üzletemnek azzal akarok nagyobb lendületet adni, hogy jó

minőségű árukat a legutányosabb árakban szolgáljak, miről meg-

győződni a n. é. közönséget kéri teljes tisztelettel:

760. (9—20)

STEIN BERTALAN.

A VARRÓGÉP

a szorgalmas házinőnek legnékülözhetetlenebb leghasznosabb barátja!

VARRÓGÉPEK
 szabók és cipészek részére

előnyök: ártan és részletfizetések mellett

kaphatók:

Teutsch B. József
 üzletében Segesvárt.

Csomagolás ingyen; vasuti szállítási díj nem számíttatik.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

706. (13—x)

Köves árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltnék.

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

772. (2—2)

Egyetlen kiadó,
ki az Országos
kiállításra a nagy
diszoklevéllel lett
megtiszteve.
RATH MÓR
 Budapest, (Haas-palota.)
Egyetlen kiadó, ki
a Világkiállításra
a legfelsőbb elis-
meréssel lett meg-
tiszteve.

Az országgyűl. törv. és igazságügyre vonatkozó rendeletek
 leszállított áru legolcsóbb és legdiszesebb kiadásai!

Beszerzhető kisebb részletfizetésekre is!

A fentebbi kiadó által először 1867-ben megállapított és azóta
 elsőrangú szakfőnök közreműködésével lelkiismeretesen szerkesztett:

1865—1895. törvények közkeletességben részestől igen díszes
 8-adrét nagytűs, vagy zsebkészletének és tárgymutatóinak leszállított ára ezennél 67 frt helyett csak 40 frt.

1867—1895. igazságügyi és igazságügyre vonatkozó rendeletek
 és szabályok egyetlen teljes kiadásának és az 1881—1895. években
 a Curia, kir. táblák, pénzügyi bíróság teljes üléseiben hozott dönt-
 vényeknek leszállított ára 38 frt helyett 20 frt.

Az 1865—1895. törvényeknek és ezen igazságügyi gyűjtemény-
 nek leszállított ára együtt rendelve 105 frt helyett csak 50 frt.

Ráadásul oly pótkötettel szolgálunk, mely azon fontosabb
 törvényeket vagy azok egyes §-ait, melyek későbbi törvények által
 hatályon kívül helyeztetek vagy módosítottak, pontosan ki fogja
 mutatni. 824. (1—1)

A százezer gyógyulási eset

bizonyítja legjobban a megbecülhetetlen hatásokat, melyek az eredeti Hoff
 János-féle maláta-kivonat egészségi gyógytápszerkészítmények által: u. m.:
 maláta-sör, maláta-csokoládé, kősz, maláta-kivonat és maláta-cukorkák alak-
 jában elérték. A leggyógyult betegek a leggyógyhatóság, enyhítő és élet-
 fenntartó szerekek mondják, melyek által ők egészségüket ismét visszanyer-
 ték. Jó hatással van tüdő- és gyomorhajtban szenvedőknél, vérértelenségnek,
 testi gyengeségnek, sorvadásban szenvedőknél, lesoványodásnak, női betegs-
 geknél, görvéllyel járó gyermekeknek, hurutnál (görcs- és számarhurut), emés-
 tési zavaroknál, elévült betegségeknek és javulóknak nehéz betegségek.

Legfőbb kitérítések: császári, királyi, fejedelmi, hercegi és nagy-
 hercegi udvari orvosok által lettek a Hoff János-féle gyógytápszerkészít-
 nyek ajánlva és használva.

A Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sör és maláta-egés-
 ségi csokoládé csodát művelt az én bajaimnál, álom- és étvágyhiánynál.
 A látogatott csodálkozni kényszerem, (azelőtt egész sárga voltam, s most
 ismét a rendes színben vagyok), mondá dr. Reiss Samorban, Galícia.

Néhány legfelsőbb császári királyi, fejedelmi nyilatkozat kivonatban meg-
 csüsztetlen értékük fölött:

I. Vilmos német császár: „Szép maláta kivonata.” — Ő felsége a szász király:
 „Jóhatón az anyakirálynak.” — Ő felsége a dán király: „Észletem gyógy-
 hatást úgy magamon, mint családom több tagjánál.” — „A szenvedő em-
 beris g iránt való kötelességet vélek teljesíteni, midőn a Hoff János-féle
 maláta-kivonati készítmények elterjedését jelen soraimmal előmozdítani igye-
 kezem. Oettingeo-Wallerstein Lajos herceg (München).

Óvakodni kell a vételnél az utánzásokkal való csalási kísérletektől, s
 ügyelni kell az eredeti védjegyre, a feltaláló Hoff János tojásdad arcképe
 és névalírására.

Főraktárhelyiség Ausztria-Magyarország részére: Bécs, I., Graben,
 Braunerstrasse 8.

Hoff János-féle maláta-egészségi csokoládé
 vérszegénység, lesoványodás, gyengeség, idegesség, álom- és étvágyhiánynál.

Konzentrált maláta-kivonat

unikum tüdővész, mell-, tüdő-, gyomor- és torokbetegségeknek, sorvadás,
 női betegségek, katarhalikus betegségek, görcs- és számarhurutnál, görvé-
 lyes gyermekeknek.

Kolozsvárt kapható: Gergely, Papp, Dr. Ember, Seges-
 váry és Társai uraknál. 736. (4—5)

Kolozsvári

első nagy

kályha-raktár.

Belmagyar-utca 9. sz.

Bel- és külföldi

**porezellán, majoli-
 ka, agyagkályhák**

a legnagyobb választékban.

A legújabb minták szerint
 készült kályhák egyse-
 rűtől a legelegánsabb ki-
 állításban és mindenféle
 színben.

Kandallók
 minden választékban.

Takaréktűzhelyek

a legelegánsabb kiállításban,
 praktikus szerkezettel.

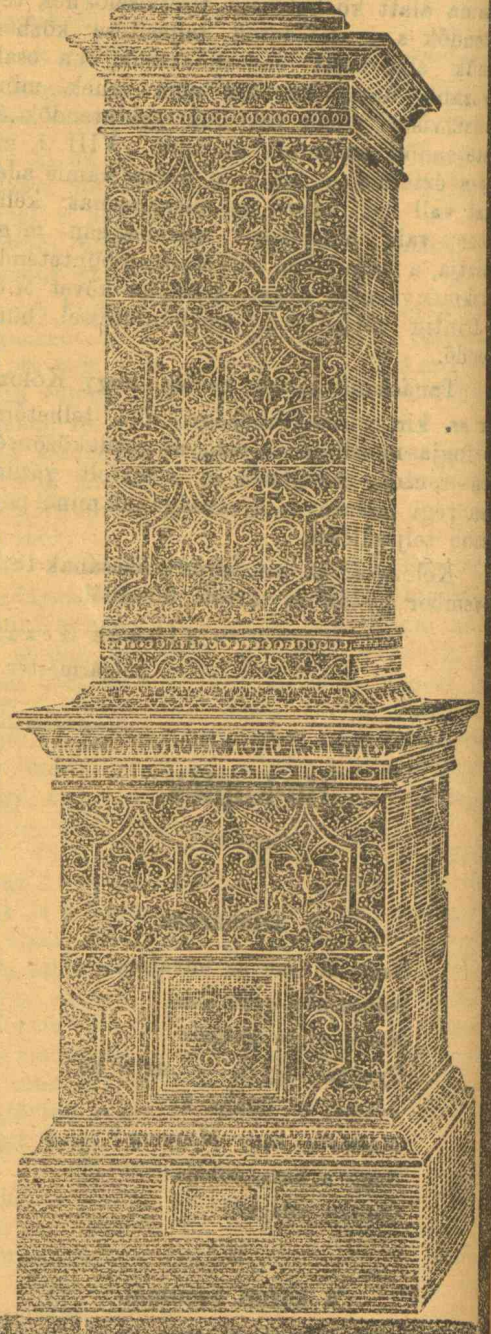
Bármily nagy megren-
 deléseket — vidékre is —
 pontosan és jótállás mel-
 lett teljesít.

Az építési időnyre való
 tekintettel, a kályhakar-
 tárt tessék megtekinteni.

SCHMIDINGER ALAJ,
és TÁRSA,

Kolozsvár, Belmagyar-u. 9.

244. (20—x)

TŰZIFA-TELEP!

Arak: 4 kbm. I-a hasábos, nem usztatott Bükkfa 10 frt 33 kr.
 4 kbm. II-od rendű hasábos Tölgyfa 7 frt 33 kr.

Megjegyezzük, hogy a fa tömött rakásban van, nem pedig len keresztkben; sulya, daczára hogy száraz, 4 köbmét. 18
 mm. nyom. Ugyisint készletben tartunk mindig az esztergályosok, asztalosok és kefékötők részére válogatott szerszám-fákat,
 az árak csak kevéssel magasabbak a rendes tűzfánál.

A házhoz szállítása 4 köbméternek 1 frt 12 kr., vaggon megrendeléseknél tetemes kedvezmény.

HIRSCH és KLEINBERG.

Ezen tűzifa minőség megtekinthető a Nagymalom-utca 9. sz. alatt lévő telken, a hol is KOHN ZSIGMOND ur
 felvilágosítással szívesen szolgál és a rendelvényeket eszközli; valamint jó száraz vágott Bükkfa és Tölgyfa, ugyisint jó
 minőségű Petrosényi salon kőszén, valamint Porosz kokszt tartatik raktáron, melynek árai a következők:

1 mm. vágott bükkfa 90 kr. — 1 mm. vágott tölgyfa 75 kr. — 1 mm. Salon-kőszén 1 frt 40 kr. — 1 mm.

Kokszt (házhoz szállítva) 2 frt 40 kr. (5 mm.-nál 2 frt 20 kr.)

5 métermázsa vételnél métermázsként 5 krajczárral olcsóbb.

740. (9—10)

740. (9—10)

740. (9—10)

740. (9—10)

740. (9—10)

OLCSÓ TŰZIFA!

OLCSÓ TŰZIFA!